

Apare în 1/13 și 15/27
a fie-cărei luni.

Proprietar, editor și redactor responsabil:
George Curteanu.

ABONAMENTUL
Pe an 3 fl., pe 1/2 an 1 fl. 50 cr., pe 1/4 an 75 cr.
Pentru România și străinătate: Pe an 7 franci.
Prețul e a se solvi înainte.

Nr. 15.

Bistrița, 1/13 August 1894.

Anul IV.

Un poet din școlile Blașiului.

— Fine —

D-lu Munteșcu are și frumoșe legende și creațiuni poetice de cea mai mare valoare. Și aci este poesia aceea ce trebuc să fiă: o creațiune, o idee creată, ună ce ne-aflatu de nimene . . . Intre altele în: „Cântecul Păstorilor“ se crează o idee nouă, o legendă nouă despre „Doină“. Alt-cum tracteză etnologul și omul de sciință Doina, și cu totul altminte trebuc să o tracteze poetul. E deosebire între sciință și artă, între rațiune și sufletu. Când poetul ar face ceea ce face metafisicul său astronomul ar fi ca și când a-i împenă ună bostană cu pene . . . ar fi orî ce, numai artă și poesie nu. D-lu Munteșcu inse este măiestru în acēsta privință:

„Departē colo'n codrii la două țeri surori,

„Pre doi munți față 'n față pascu turma doi păstori¹⁾“

Și acestia cāntă cum numai ei șciu să cānte din duiosul fluerașu.

„Mēi frate, — dice-odată mândrulă Bucovineană —

„De cānd trăimu pre-aicia să implinesce unu anu.

„Cāntamă cu diulica, din colo tu — aici eu

„Ce jalnică și-e cāntulă și jalnică e alu meu!

„E bine, — cāntă-mi frate, șe-mi cānți tu dorulă tēu,

„Și-ți promitu pre urmă se-ți cāntă și eu alu meu.

„Că dulcele-i mai dulce, cānd ai cuiva se-lu spui

„Și-amarulă mai amară e, cānd nime'n juru-ți nu-i!

Moldoveanulă se învoiesce; — elu își bagă mână în traistă și-și scote fluerașulă său fărmeccatū și începe să doineze. Intre altele elu cāntă, cum în munte trăia odată ună Păstoră cu iubita sa, numită „Doină“, pre carea o perdū, cādēndu sermana de pre vērfulă unei

stānce în abisulă fără fundū. Codrulă, Pēcariulă cum se dăolia și cum o mai striga:

„Doina, Doinița dragă toți munții îi implea,

„Plāngēndu alu ei scumpu nume pre nume o chiema

„Și stāncile de milă cu jale repeta:

„Doină, Doinița dragă!“ — de-atunci și până adî

„Prin văi, prin stānci, prin codrii estu cāntecū a rēmasū.

„Și cātu ce într'n codru par'că te-agunge-unū dorū,

„Căci doinele acolo își au locașulă lorū. — — —

Apoi cāntă și Bucovineanulă între altele:

„Ce dulce este traiulă, cānd e pre dragulă tēu,

„Ce amarū, cānd te ajunge unū rēu și ér unū rēu;

„Ce dulce este traiulă cu dragoste la frați:

„Și ce amarū e dōmne! cānd frați-sū desbinați!

Cine dorēșce să admire frumșeța acestei poesii, cetēscă-o întrēgă.²⁾ — Totū așa este și legenda: „A fostū odată:“

„A fostū odată ca-n povești:

„Destulă, c-a fostū odată,

„In codrii țerei romānesce

„Unū dulce tipū de fată.“

Și pre acestu dulce tipū de fată, veđēndū-o Sōrele și Fētū-frumosū fie-care se rōgă se-lu iubēscă, insē ea se miră că cum pōte fi în stare a iubi pre doi.

„Cum credeți dar se vē împartū

„O biată inimuță?!“

Ei insē nu cedau, căci:

„Amēndoi erau copii

„Nāscuți din sārutare,

„Frumoși ca dragostea dintāiū,

„Ce capētū nu mai are.“ —

¹⁾ Am. fam. 1886 p. 18.

²⁾ Am. fam. 1886 p. 18.

În fine atâtă Fătă-frumosă câtă și Sorele o părăsescă cu blăstămă,  r ea aprinsă de doră după  mbi r își rupe inima în d oue, — ci lui D- eu f cundu-i-să milă, el  schimb  acelea d oue bucaf i în d'albe spume, din cari sbur r  în d oue p r i frumseți fără de nume. Una s'aprius  pre ceri  și s'a f cut : Luceafer  cu lungi g ne și cu un  ochi  dulce și aprinsă la Sore tota căuta a lene; altă bucată prin ale lunei valuri, înșală Fet -frumos  s'alerge după idealuri, cu ochi de lacrimi roșii etc. etc. Și apoi:

„C nd Sorele răsare-în ceri ,
„Luc ferul  apune, —
„Și-n calca dulcilor  plăceri
„P ndesc  dureri nebune!“ —¹⁾

La acestea am  p c tu , c nd nu am  adauge și nu am  lu  în Revistă și legenda: „Copila și Sorele“²⁾. — Sărmana copil , săgetată în inimă de flacăra unui amor  dela acelu s re, pornesce s -l   nt lnesc , dar c d ndu în un  somn  sorele o vede și-ș  opreșce m rsulu și o privesce  ic ndu:

„De c nd e astă lume și-n ceriuri lină plutesc ,
„Nu am  v dutu fii t  cu-aș  chip   ngeresc :
„E dulce ca Aurora, ca-n Maiu o dimin t ,
„E dulce, mult  mai dulce, ca tainica speran t !
„Ac sta ori nici una va fi soșia mea!“
„El   ice și pornesce la juna ce visa.“

În fine o r g  să-i fi  lui soșia. Ea ascult ndu s rele o sue în carul  său de aur , pre care c l torind  ambir, „cu amor  și cu plăcere ei ambir se ad par .“ —  n  iua următoare ajung ndu sorele în v rful  acelu munte, în care dăduse copilei prima s rutare, privindu-o cu mare foc , biata copil  s  topeșce și să preface „flóre“,  r suspină și pl nge și în fie-care dimin t  se arată mai  nt iu în v rful  acelu munte și o m ng ie.

„ n t t  dimin t  la flóre se opreșce
„Cu dragă el  o s rut  și fruș -i  nc lșdesce,
„ r c nd sosesce timpul  s  m rg -n ceea lume,
„Poș  ca se-i veș  pre f t  o tristă amărăciune.

*

De-atunci sorele-i v duv , c ci ori c tu a umblat  Un   nger  de copil  ca d nsa n'a aflată:
Pre f t -i cu dragă farmeci, cu d oue dulci stelișe
Și-n sin  de flori de nuf r  o m ndr  gr dinuș .

T te speciele de poezii sunt  frumóse. Poesia amor s  te  ndulcesce, satirica te  nveselesce, elegica te  nduioșieșz , — dar cea nașional , singur  te entusiasmez  și te  mple de foc . De aci cea mai mare onóre, cel  mai mare efect  l'a avut  poesia nașional . Poesia nașional  este adev rata poezi  populară. Și acest  soi  de poezi , espres  în „Sunete“ și „Resunete“ la t te

nașionile culte a fost  poesia anumitelor  epoce. Est  mod  Revolușiunea frances  a născutu „Marseilesa“; 1848 a născutu pre „Desc pt -te Române“ și pre Szozatul  magiară alui V r smarthy, precum și pre alte Resunete în mare parte fanatice și schauvinistice alui Pet fi — și pre ale altor   nfocaf i poeș . Tot  o epocă m r t  a născutu și pre „Wacht am Rhein“ alu Germanilor . — Cu alte cuvinte, operele m r te pre tercul  poeziei nașionale sunt  productul  timpurilor  mari.

Ca să scrii poezi  nașional  trebuie să poșed  pre l ng  sciinșt  și talent  poetică încă și libertatea timpului. Dar libertatea timpului nu să d , dec tu în revolușiune, excepșiune dec  poetul  vrea să se espun  singur  censurei de presă. Atunci apoi în lupta pre f t  și cu armele pentru libertate și drepturi politice, atunci numai sună și e chemată să sune arfa nașional . Iar cume  poeziile nașionale alui A. Mureșianu nu s'au născutu sub atari influinșe, cine va fi să nege. — S  esplic  din acestea, pentru ce ast d  suntem  destul  de serman în atare soi  de poezi . Timpul  este cel  mai măestru fabricant  de capacit ș; timpul  face  mp r ș din gregari, „Flacce-Marones“ din copii neins mnaș; martiri din persoane ascunse și beliduci celebri din figuri  ncorpulente și fric se.

Poetul  nostru nu a trecut  cu vederea nici acest  soi  de poezi ; d. es.

„Mi-am f cut  din tine  eul  . . .¹⁾
„Mi-am f cut  din tine  eul , de-adorare înfocată,
„Tie, altari  din alu meu sin ,
„S -ș  sacrific  vișt   nr g  cu o dragoste curat 
„Scumpul  meu popor  rom n !
„Și nebun  de-a ta iubire  ș  s crai vișt - nr g 
„Și  ntreg  sufletul  meu,
„Te-am iubit  mai multa pre tine, dec tu ori ce fii t  dragă

„Mai ca și pre Dumned u!“

Și apoi în:

Aș  dori! . . .²⁾

„Aș  dori să străbată cumva prin a vremei ad ncime,
„S  cetesc  nașionii mele, ce-i scris  în viitorime.
„Și-aș  dori sorșii tirane să-i croiesc  c r rea eu
„Și să-o facă să împlinéscă dorul  sufletului meu!“

Adecă:

„Dorire-aș  după mórte
„Se  nvii la dec  de ani
„Și atunci să vădu ce sorte
„Au frașii mei Români?!“³⁾

Vom  adauge la acestea o frumósă poezi  dela acest  poetă și carea p rt  numele „Lui I. C. Dragescu“. Dec  poetul  Muntenescu, nu ar fi scris  dec tu numai ac șt  poezi  în vișt  sa de poetă, ac șta numai

¹⁾ Am fam. n. 12. 1886.

²⁾ Am. fam. 1880 p. 173, 174.

¹⁾ Am. fam. n. 15 1882 p. 157.

²⁾ Am. fam. n. 23 1882.

³⁾ Andreiu Mureșianu.

„singură ni-ar conduce la aprețierea favorabilă a talentului și chemării sale de poetă. „Non multa sed multum„; nu multe poezii și lucrări, ci puține și bune, facu mai multă ca mulțimea de lucrări lungi ca poemele orientale. Acăsta poezia, deși nu conține vre-o creațiune ne-aflată, vre-o idee necântată, ea conține simțu și limbă poetică de primula gradă.

Vomă rescrie-o aci mai tótă:

. Dragă poetă ală libertății
 „Ce ađi ești ună peregrină,
 „Și trăiesci viața 'n doruri
 „Depărtată de-ală țării sinu,
 „Vinu din țera cea frumósă
 „Ca pre-ună țermă necunoscută
 „Să-ți adacu ală ei sărută.“
 „Ah! pre malurile Mării
 „Când te primbli gânditorin,
 „Nu cugeți tu spirită mare
 „La ală țării venitoriu?
 „Nu te-ajunge câte-odată
 „Ună doră lungă, nestempăratu
 „După țera, ce-ai lăsată?
 „Ori ai bătrănită și astfelu
 „Și simțirile în peptă, —
 „Dar ce dăcă! Nu-'mbetrăneșce
 „Sufletulă unui poetă.
 „Pentru-ce nu mai cântă astăđi,
 „Pentru-ce nu mai re'nvii
 „Dorulă mândrei vitegii?
 „Nu ai ceriă frumosă pre-acolo,
 „Nu-i vre-ună codru, nu-i vre-ună crângă?
 „Nu suntă paseri să suspine,
 „Nu suntă inime, ce plângă?
 „Ah! și lira nu-ți tresare
 „Nu te-ajunge ună doră sântă
 „De ală țerei scumpă pământă?

„Și atunci nu-ți apuci lira,
 „O! poete, multă doritu,
 „Și în țipete amare
 „Nu-ți cântă neamulă asuprită?
 „Și nu faci să-ți sune versulă
 „Preste văi, preste Carpați
 „Pân' la frați-ți depărtați?
 „Cântă dară, asta-i legea
 „Și chemarea de poetă
 „Până ce mai are încă
 „Dragoste și doră în peptă.
 „Când s'oră stinge estea două:
 „Corđile lirei să frângă,
 „O! și-atunci tóte să sfingă.
 „Ah! poete-ală libertății,
 „La noi este-o nópte grea:
 „S'a stinsă dulcea 'n suflețire
 „Și speranțele cu ea . . .
 „Țera plânge și suspină
 „Ah! și voi ai ei iubiti
 „Par' că nici o ađiti?
 „Și pre malurile Mării,
 „Când te primbli gânditoriu,
 „Nu cugeți tu spirită mare,
 „La-ală țerei venitoriu?
 „Nu te-ajunge câte-odată
 „Ună doră lungă, nestempărată
 „După țera, ce-ai lăsată?¹⁾

Avusemă de cugetă se continuămă încă celă puțină cu acăsta recenziune baremă în ună numără ală acestei foi, dar subita nenorocire, ce a venită și s'a rostogolită preste viața mea și a familiei, nu-mă mai dă vóiă chiar la nimică. Voescă să înceteză cu ori ce lucrare și să mă pună pre plânsă.

Lasăți-mă dară, o! lasăți-mă să plângă!

S.

¹⁾ Am. fam. n. 4 1883.

Iam fãta viam invenient.

*Dacă n'a peritã Românulã sub lovirile crudele,
 Ce s'au grãmăditã pe capu-i, cum s'adunã norii'n schele,
 Fi-va 'n stare dușmănimea să repunã-a lui viață
 Infigendũ în peptu-i ferulã plinã de fiorã și de grãță?
 Limbã, datine strãbune, dorulã pentru libertate
 Fi-vorũ ore nimicite pân' e'n ceriũ o Deitate?*

*Nu să pôte! nu să pôte! Ce-i românũ nu pôte piere
 De s'ar stinge populã cete, cãci în densusulã e putere:
 Rumpen mã bucați catena, ce-alũ seu traiũ ilũ amăresce
 Și spre ținta vieții sale gloriosũ, securũ pășește;
 Umilũ nu mai plécã capulã sub tiranica uneltã
 Ci încununatã cu'nvingeri își redicã fruntea 'naltã.*

*Dupã patime de secolã a sunatã ora salvãrii
 Și cu brațũ de ferũ Românulã în momentulã descãptãrii
 Pune stavila cruđimii, — face să-lũ admire lumea.
 Chiar pãmântulũ udũ cu sânge strãmoșescũ și munți, ce culmea
 Și-o 'naltã pân' la ceriuri, saltã'n tainicã tãcere,
 Cãci suntũ liberi fiũ Romei de sclãvie, de durere.*

*Falnicũ fu'n trecutũ Românulã, mare fu a sa chiamare,
 Elũ pre mórte, pre viață s'a oștitũ pentru hotare.
 Pentru tóte, ce strãbunũ i-au lăsatũ avere dréptã,
 Moșcenire pre vecie, s'a luptatũ vitézũ în faptã;
 Sângele i curse vale din fința-i greu rãnitã,
 Dar ilũ redicã bravura din cea stare umilitã.*

*Și-astăzi! astăzi elă se scie 'n aurora purpurie
De ună viitoră ferice, plină de fală vitejie.
Cum fu în trecutū Românilă, și de-acum va fi puternică,
Tare 'n lupte; și dușmanul furios, fălețu. nevrednic
O să vedă, cine-să fiă lui Quirină, ce potă să facă
Cu a loră curagiă, putere, când îndreptu-le-i atacă*

*Geniulă națiunei bate din aripi să se înalțe
Spre mărită nemuritoare cu ne'nvinse cutezanți;
Și o vreme va se vină, când înlăturându din cale-și
Ori-ce piedecă, periclu, pre dușmană cu ochi galeși
It va pune în uimire, pre Română încununându-lă
Cu a gloriei cunună. Las' că it va fi și rëndulă.*

*O, și-atunci în armonie dela Tisa până la Mare
Va trăi ună populă pactnică, popululă română atare;
Pre câmpii, colini și dealuri va sună o limbă dulce,
Scumpa limbă românească, ce prin farmecă te seduce;
Pindulă și Carpații falnici saluta-voră p'a loră plaiuri
Descendenții fi ai Romei în stravechile-obiceiuri.*

Oniță.

Jurământulă Leoniei.

Romană de Percy Golding.

Traducere de G. C. Bărnulescu.

(Urmare)

Deja prinse Leonia clanța ușei, când Syna cădă la picioarele ei și cuprinđându-i tălia cu amândouă brațele țise în tonă implorătoare: — Ai îndurare, Leonia, te conjuru! Vrei să mă faci omoritoare mamei mele, când imi tradezi secretulă, pre care ai juratu, că-lă vei păstra? George are se afe la timpă adevărulă; în jaluzia lui fără margini ce e dreptu te va suspiciună. Dacă va afla însă, că ț-a făcută nedreptate, atunci intrăga lui vieță va deveni sclavulă d-tale.

— Promiți-mă, că me vei eliberă de făgăduința mea?

— Da, te rogă numai de puțină timpă. Astăzi așa și așa nu va fi nunta. Pentru sermanulă meu copilă acordă-mă acăsta favore.

Ună ciocănită tare în ușă sili pre lady Syna să se rădice.

— Cum să-mă esplică eu și ospeti acăsta purtare? — resună fără vôiă vócea contesei.

— Nu mă mărită după lordulă Deverală — răspunse Leonia trecendă prelângă contesa ce sta înmărmurită.

— Nu-mă potă esplică acăsta nerușinare, Synă? — întrebă contesa pre fată-sa.

— Probabilă, că îmbelșugarea fericeirei i-a smintitu mințile. N'ai observată mamă privirea sêlbatică a ochiloră ei? Póte că e ună norocă, că acăsta legătură atătă de urită d-tale nu să póte aduce la îndeplinire.

— Dar acăstă scandală! Ce se facă, ce voră țice nuntașii adunați? — contrariă contesa deconcentrată.

— Lasă pre mine, mamă, te vóiă înlocui eu.

— Dar ce escusă poți aduce?

— O îmbolnăvire repentină ori altă ce vrednică de cređută. Rămăi numai pe pace aici în odai mea.

— Dar trebuie să vedă de sermanulă meu ficioră, acum loculă meu e lângă dânsulă.

— Mai bine nu merge acum la elă — se rogă Syna, fiindu-i frică, că mamă-sa prin enararea despre visita ei în Dovedale ar poté scóte din încureătură pre Leonia, care i-a fostă împărtașită atunci, că copilulă e a unei rudenie a Margaretei.

Ca tot-déuna se lăsă contesa în vóia fetei sale, care numai decătă se grabi prin preteste, istețu escugtate, să distragă pre nuntașii înșelați.

Intr'acea Leonia își schimbă vestmântulă de mirésă cu altă vestmântă simplu și merse în bibliotecă, unde o acceptă George cu dómna Strud și cu copilulă.

XXIII.

Intunecată se uită George când intră mirésă lui îmbrăcată într'ună vestmântă negru și îndreptându-se cătră dómna Strud vorbi cu demnitate: — Ce voesci aici? D-ta ț-ai căpătată remunerațiunea tot-déuna la timpă!

— Copilulă nu a fostă tocmai bine și astfelă am gândită, că ar fi bine să vedă pre mamă-sa — răspunse femeia privindă pre Leonia cu sfielă.

— Cum poți îndrăsnă a afirmă, că eu aș fi mama copilului? — țise tinera fată cu vócea tremurândă de revoltare.

— De, d-ta ai adusă copilulă la mine și nu mi-ai amintită nimicu de o altă mamă — replică șerpóica astută prinđendă curajă când observă, că și-a ajunsă scopulă venirei ei și nu se va ține nici o nuntă.

Leonia întórsă cătră George vorbi cu linisce:

— Cu acăsta îți dau cuvântulă dată îndereptă, lordulă Deveral, dar îți jură pre D-đeu, că eu nu-să mama acăstui copilă!

— Cine-i acea? — întrebă George grăbită.

— Acea nu te privesce. Va veni țiuă, în care te

vei căi, că ai crezut acestei femei și nu mie. — Apoi luă Leonia copilul în brațe și furișându-i domnei Strud în mână bani vorbi: — mergi, aici nu mai ai ce căuta.

— Oho! — strigă doamna Strud cuprinsă de furia vădându-se înșelată. — Gândesei, că mă voi lăsa ofensată? Redă-mi copilul, ori alarmeză totă casa.

Se aruncă asupra Leoniei. George însc o prinse cu vehemență de braț și-i strigă în tonu demândătoru: — Nici un cuvântu mai multu și cercă-ți de drumu! Acolo-i ușa!

— Ești unu frumosu lordu! — răcni muierea.

— Ți-ai fi pututu spune ceva despre sora d-tale, ea nu-i mai multu vrednică —

Dar înainte de ce-și putu termină spusa, George o prinse de spate și o aruncă afară din casă.

Când se înturnă în bibliotecă Leonia și copilul dispăruseră.

— Nebunū, ce sum! — murmură George. Cum am pututu crede și numai pentru unu minutu în culpa Leoniei! Muierea s'a trădatu; e vorba aici de unu secretu, pre care trebuie să-lu descoperu; s'a adevăritu nevinovăția iubitei mele, voi ruga-o de ertare.

Pre când George alerga încă în sus și în jos în bibliotecă ca unu smintitu și se resgândea preste speranțele lui zădărnice, întră contele Devaux cu unu zimbetu triumfătoru, căci elu vedu pre Leonia eșindu din casă și numai decatu trimise pre detectivul Rees după dēnsa.

Când vedu pre amiculū sēu, luă o înfățișare ne-preocupată și dise: — Scusă-mē, Deveralu, dacă am venitu ceva cam târziu.

Observându George tonulū ironicu alū cuvintelorū amicului sēu, rēspunse laconicū: — Nunta nu sē ține!

— Cum? Concede-mi, sē ți —

— Nici unu cuvântu de condolință! — ilu întrepruse George imperativū. Ori ce cuvântu ai privi de ofensă și acum te rogū sē mă lasi singurū, astăzi n'am vōia de întinsu vorbe.

— Nu voescu sē mă îndesuescu, iubite Deveralu și mă recomādu rogādu-te a împārtāși complimentele mele contelui, contesei și drāgālașei tale surorī lady Syna.

— Sum ōre smintitū, că nu dau creșemētū celui mai bunū amicu? — murmură George, după-ce contele eși din odaiā. — O, Leonia, pentruce te-ai dusū de lângā mine fără a-mi fi destāinuitu secretulū tēu?

În acestū momentū auzi vōcea mamei sale, care prelāngā lady Syna întrā în odaiā cu cuvintele: — Vreu sē intru la sermanulū meu ficiorū!

— George, ce s'a întēplatū, unde-i domnișōra Șorley?

— Scie D-șeu, am adusu-o la desperare — rēspunse tinerulū bārbatū.

— Dar dēnsa a fostū în vestmētulū de nuntā și tōte erau în cea mai bunā rēnduialā. Mie mamei tale nu-mi poți dā nici o deslușire?

— Dar; eu am lucratū ca unū nebunū și am creșutū unei femei, care veni și afirmā, că a primitū dela Leonia unū copilū, ca sē grijescā de elu.

— Ascēptā puținū — rēspunse contesa rășimādu-șī capulū pre māni.

— Dā-mi unū sfatū, mamā, inima ta nobilā de sigurū va aflā unū mijlocū, ca sē putemū mātui pre Leonia.

— La tine gândescū eu — și cum s'ar putē evitā esirea la publicitate a acestui scandalū, nu la dēnsa. Nu te-am făcutū atentū la acēsta patimā nefericitā? Acum amū ajunsū acolo, unde am preveșutū eu. Dar cum a fostū acea? vorbiai despre unū copilū.

— E gata — murmurā Syna, care asculta la ușa de jumātate deschisā.

— Da, femeia aduse unū copilū și afirmā, că Leonia i-l-ar fi datū ca pre alū sēu.

— Sciut-ai tu, că Syna și nefericita fatā au fostū în Dovedale?

— Da, de sigurū! — contrariā George nerābdătorū.

— Ei, eu am mersū acolo pre neasceptate și aflai pre domnișōra Șorley singurā și auzi plānsulū unui copilū.

— Scusă-mē, că te întreprumpū, mamā, dar Syna unde a fostū?

— Făcea visite în vecinātate.

O rașā de speranță înveseli trāsurile posomorite alui George și întrebā mai departe: — Întrebat-ai pre domnișōra Șorley, alū cui este copilulū?

— Da, și ea-mi spuse, că e a unei rudenie a bē-trānei ei servitōre. Dar ōre se mergemū mai departe cu acēsta temā, George?

— Ba; dar trebuie sē aflāmū pre Leonia și sē o aducemū érāși îndērēptū.

— Cum? Mie, mamei tale, soției unui Deveralu îndrāsnesci a-i face atare rușine? Nu te rușinezi? Patima trebuie că ți-a smintitū mințile.

— Greșesci, mamā, dacă vremū sē încunjurāmū scandalulū trebuie sē se țină nunta.

— Nici-odatā! Și dacă mergi așa departe în nebunia ta, atunci ai încetatū a te mai numi fiulū meu! — strigā contesa afarā de sine și fără a acceptā rēspunșū eși din odaiā.

Dupāce George stete câteva minute fără mișcare cufundatū în gânduri adānci de-odatā luādu o determināțiune repentinā sări în sus și grābi în odaia surorēi sale.

Punēdu-șī ambe mānilo pre umērī Synei înspāimētate și privindū profundū în ochiī ei o întrebā: — Synā, ești tu māritatā?

— Lasā-mē! Cum poți îndrāsni —

— Trebuie sē știu adevērulū și mie imi poți spune.

— Ai răbdare, George, tot-dēuna întunecimea cea mai mare e înainte de rāsăritulū sōrelui.

— N'am vōia sē ascultū la frase — gemū George — dā-mi fericirea pērduțā și credința mea în omenime!

— Ce-i cu Leonia, George?

— Dēnsa-i dusā și a luatū copilulū cu sine. Nime

n'a avută față de ea îndurare, chiar tu Syna i-ai întorsu spatele.

— Necazul tău te face să greșesci, George? Am făcută totu ce am putut, ca să o rețin, dânsa înse n'a voită nici decum. Trebuie să o cauți George, poți ajunge la ceva lipsă, fiind-că n'a luată nimic cu sine.

— Am gândit, că ești sinceră Synă. Pentru-ce a rămasă acasă Leonia în Dovedale, până când tu făceai visite în vecinătate?

— Acésta nu ți-o potă spune; îți dau însă sfatul să călătorești la Dovedale, acolo vei află pre Leonia de sigură.

— Voiă urmă sfatului tău, dar pre Leonia nu o potă aduce aici, mama nu se învoiesce la acea nici decătă.

— Mulțămită lui D-șeu! — cugetă Syna și respiră mai ușor, când fratele său eși, ca să plece la Dovedale.

Intr'acea Leonia cu copilulă pre brațe cutrieră stratele fără ceva scopă anumită, animată numai de gândul de a se depărtă câtă se va puté mai tare de casa Deveral și în deosebire de George, care a ofensat-o atât de greu.

Ca să liniscéscă pre copilulă, ce începuse a plânge, întră în prăvălia unei plăcintarū, unde fu recunoscută de detectivul Rees, care numai de câtă încunoscintă telegrafice pre contele Devaux.

Acésta fără a perde unū minută grăbi la prăvălia numită și avorbi pre Leonia cu o mirare prefăcută în modulă următorū: — Ce vedū, domnișoră Șorley! Te rogū, nu te înspăimēntă și mă privește ca pre amiculă d-tale. Apoi luândū unū scaunū și aședându-se lângă tinera fată continuă în accentū respectuosū: — Dacă îți potă face ceva servițū, te rogū dispune de mine.

De ar fi sciută tinera copilă, că trădătorulă nemilosū este cauza nefericirei ei, s'ar fi întorsū cu gróză de cătră el; dar în părăsirea ei i cădū bine acésta dovadă aparentă de respectū și amicitia și răspunse: — D-ta ești forțe bunū, dar eu n-am trebuință de nici unū ajutorū; sum pre cale cătră patria mea și așteptū numai trenulă celū mai aprópe care merge la Dovedale.

— Acésta nu-mi convine; trebuie să o facū să rămână în Londra — cugetă Devaux și răspunse în accentū bine grijitū: — Nu cređi, că acésta cale lungă va fi ostenitoare astăđi pentru d-ta și cu deosebire pentru miculă copilă? Dacă ai puté acceptă până mâne ți-ași puté oferi o societate de călătorii forțe plăcută.

— Îți mulțumescū, am de gândū să călătoreșcū singură.

— Dar n'ar fi mai bine a te asoșiă cu o cunoscută a mea — o damă bătrână, care călătoreșce mâne și prin acea a te scuti de vorbe netrebnice? Értă-mi acésta sinceritate, dar d-ta ești cu multă mai agitată, decătă să poți cumpăni lucrulă și așa ai trebuință de sfatulă unui amicū.

— Ce gândesci, că am să facū? — întrebă Leonia.

— Să remâi în Londra și copilulă să-lă lași la o femeia de omenia. Cugetă, că bunulă d-tale nume trebuie să sufere, dacă ținī mai multă vreme copilulă la d-ta.

O espresiune de nehotărire din fața tinerei copile impli inima falsă alui Devaux cu o bucuria demonică, pentrucă pentru dânsulă atērna multă dela acea, că primesce ea propunerea lui ori nu.

XXIV.

După puțină socotélă continuă Leonia supērată:

— Nu mă potă despărți de copilă, eu sum singurulă lui scutū, apoi de judecata lumci nu-mi pasă.

— Intr'o dispușețiune mai liniscită vei gândi altfelū, domnișoră Șorley.

Cu o îmfațișare seriósă clăti Leonia din capū, deși i părea unū lucru mângăitorū, că baremi cineva se întereséză de venitorulă ei.

— Doresci dóră se încunoscītezū pe Deveral ori pre lady Syna despre pașulă d tale? — continuă contele Devaux sperându pre acésta cale să afle relațiunile ei cătră Syna.

— Nu — contrariă tinera copilă cu vehemență — nu mai am nimicū cu ei.

— Oho — gândi contele — am datū de urma secretului. Lady Syna se pôte scuti totū așa de bine ca și frumoșă Leonia, ea-i în mânilă mele! — Țise apoi tare: — Astfelū dară nu doresci a revedé pre lordulă Deveral?

— Nu, nici decum! — răspunse dânsa cu voce tremurândă.

— Atunci îți sfătuescū să nu mergi la Dovedale, căci Deveral cu trenulă de patru óre a plecată acolo.

— Ești sigura de acésta, conte Devaux? — întrebă Leonia cu vioiciune.

— De sigură, l'am întâlnitū pre cale cătră gară.

Îi succese contelui a convinge pre deplină pre Leonia despre amicitia lui netrebnică și deveni în pozițiune a-i ajută să urce în trăsura. Intr'acea baronulă Leopold Elvaston venindū pre acésta cale și întâlnindū pre Leonia o salută Țicēndū-i: — Ce vedū, d-ta aici domnișoră Șorley! Nu-i astăđi Țiua cununii d-tale?

— Nu — răspunse tinera copilă roșindū. — Apoi întorcēndū-se cătră contele Devaux Țise cu grabă: — Dorescū să vorbescū cu baronulă Elvaston, am deosebită încredere în judecata lui. — Fără a acceptă răspunsulă calculărilor contelui înșelatū Leonia se îndreptă cătră baronulă Elvaston cu cuvintele: — Simțescū o duplă bucuria, că te întâlnescū, deórece sum în mare strimtorare și am trebuință de unū sfatū pretinsecū.

— Stau bucurosū la dispozițiunea d-tale, dacă voiă scī, despre ce-i vorba — contrariă baronulă cu serioșitate, în care timpū aruncă o privire pe afurișū asupra copilului din brațele ei.

— Dar nu mă vei condamnă înainte de ce mă vei fi ascultată?

— Să apere D-șeu, copilă! Vină cu mine în casa mea, acolo la economă mea vei afla scută părințescă.

Fără a învrednici barem cu o privire pre contele Devaux, care încă de mai înainte i câștigase antipatia, baronul conduse pre domnișora Șorley cu pre copilă la o frășură, cu ajutorul căreia preste pușină ajunseră la casa cu înfățișarea unui palat alui Elvaston.

Predându Leonia cu câteva cuvinte copilul bătrâne și amicabilei economă urmă baronului într'o odăi plăcută împodobită cu ună mobilieră antică.

Dupăce baronul făcu pre tinera copilă, ce abia se mai putea ține pre picior, se bé ună păhară de vină vorbi amicabilă: — Nu-mi comunică nimic, ei înainte de tôte te recrează.

— Sciu, că d-tale mă potă încrede necondiționat. Sum jertfa unui complotă rușinos.

— Stă copilul în ceva legătură cu acela?

— Da, este chiar causa principală a nefericirii mele.

— De aici conchidă, că e ală unei pretine a d-tale.

— Da, așa este. Intr'ună momentă critică am promisă, că voi păstră secretul originii lui. Astă dimineță a fostă adusă copilul acasă și eu învinovățită. —

Aici Leonia la amintirea nedreptățit, ce i s'a făcută, a eruptă în lacrimă.

— Speră, că-mi va succede să te mântuesc de urmărirea dușmanilor — căci fără îndoială a loră este acestă lucru. Și acum permite-mi întrebarea: — Cunosc de aprăpe pre contele Devaux?

— Ba; mai întâi am vădută în casa Deveral.

— Atunci permite-mi, că facă observarea, că societatea lui nu este una dintre cele mai vrednice pentru damele tinere. Așa-i, că nu te vei superă pre mine, iubită domnișoră?

— Din potrivă îți mulțumescă pentru interesul d-tale pretinesc. Și de-odată copleșită de gândul la starea ei fără scută și ajutură frângându-și mânilă esclamă cu desperare: — D-șeule ce se va alege din mine! Unde se află scută?

— Dacă m'ai cunoscă mai de aprăpe, te-ai rogă să-ți concređi venitorulă în mânilă mele. Deja de când te-am vădută pentru primadată mi-ai însuflată ună interesă viu. Sciu, pentruce?

Leonia elăti din capă în modă negativă.

Baronul arătându la ună tablou, ce sta atârnată de-asupra caminului continuă; — Privește acestă tablou și-mi spune, cu cine sémână?

— Cu mine! — esclamă Leonia cu o surprindere plăcută.

— Da, și încă o asemănare, care îmi farmecă tötă ființa. — Dar să vorbimă de venitorulă d-tale. Ai de gândă se primesc érašă o stare de damă de conversațiune?

— Mi frică, că despre acea nu mai pôte fi vorbă.

— Și pentru ce?

— Pentrucă contesa nu crede în nevinovăția mea și așa judecata își va întemeiă-o pre acestă credință.

— Atunci m'am înșelată în caracterulă ei. Eu o țineam de o bunătate personificată.

— Da, față de aceia, cari nu încrușeză planurile ei. Fidanțarea mea cu ficiorulă ei mi-a căusată ura ei, fiind-că prin acea a fostă jignită ambițiunea ei.

— O damă cunoscută pentru ca să-și caute de sănătate merge în călătoriă și de sigură va fi aplicată le recomandarea mea să te ie cu dënșă. Fôrte naturală, că copilulă trebuie să-lă lași undeva.

— Și totuși trebuie să mă despărțescă de mica creatură? — suspină Leonia.

— Da, cu acestă ești dătore renumelă d-tale și poți fi sigură, că acela va fi aședată în mâni bune. Incede-te în mine, deore-ce eu ți-ai puté fi tată și am mai multă esperință decâtă d-ta.

Vorbele amabile ale bunului ei amică îi împlură inima Leoniei de nou curagiă pentru vieță și cu devotămētă i sêrută mâna acoperindu-i-o cu lacrimă.

XXV.

— În adevără nu-i aici? — vorbi George în ună tonă de cea mai amară amăgire, când elă sosită în Dovedale nu află pre Leonia acolo.

— Nu, cum se și pôte, astădi e ziua cunuciei ei — răspuse bătrâna Margareta. Observându paliditatea tinerului bărbată continuă: — Ce-i cu d-ta, cunosc pre Leonia mea, i s'a întemplată ceva rău? Te conjură să-mi răspunđi și să-mi spună adevărul!

— Îți voi scrie — replică George șovăindă.

— Aceste suntă preteste, cu cari nu mă potă mulțumi — contrariă bătrâna cu vehemență. Leonia-i măritată?

— Ba — răspuse George; — cu tôte aceste fit pre pace, buna mea bătrână, domnișora Șorley se află bine și preste curēndă te va încunoscință despre starea ei.

— Cine ești d-ta? — întrebă bătrâna bănuitoră. — De sigură ună Deveral, deorece asemănarea d-tale cu a tinerei dame, care a fostă aici cu Leonia, este surprinđetore.

— Să lăsămă la o parte aceste pentru ună momentă și dacă voesc în adevără binele domnișorei Șorley răspunde-mi cu sinceritate la unele întrebări.

— Așa de sinceră precum mi-ai răspuns d-ta — murmură bătrâna cu o ochire șiretă.

— Ală cui a fostă copilulă, care s'a născută aici?

— Acea nu împörtă pre nime — fu răspunsul tăiător.

— Îți dau o sută punđi sterlingi, dacă-mi spună adevărulă — vorbi George cu vioiciune.

(Va urmă.)

Pentru tot-déuna.

— Urmare. —

De altfelu în viața sa zilnică devenise tăcutu, tristu, rece, îngânduratu — se resimțea la densusu o nemulțumire adencă. Causa reală nu o cunoscă, ci îmi presupună numai, că în ceea ce mă concernă se nu mă fi judecatu și înțelesu rău.

De-odată în aceste împrejurări se depărtă de mine și se reci. Îi spusei toate neliniștile mele și-lu rugai se-mi ierte ori-ce ușurință a cuvinteloră mele. Elu îmi răspunse, că am fostu în tot-déuna aceea ce m'a doritu și că rămâne încântatu . . . între altele mă anunță, că trebuie să plece avându se reguleze o moscenire neașceptată . . . Îmi scrise, că pôte se nu ne mai revedemă și mă rugă să-lu iertu de totă supărarea, de totu răulu ce mi-a făcutu și . . . se scuza, că împrejurările nu-lu ertă de a veni se mă vadă la plecare.

Era nópte. Plânsul și desnădejdea mă covârșiau. Îi răspunsei și-lu rugai să facă totu posibilulu de a veni la o întâlnire. Nu mai așteptai răspunsulu său. După međulu nopții mă aflam lângă grădina caseloră mătușei mele. Elu fu punctualu. Când îlă vedui, făcui o mișcare repede spre elu, îi întinsei o mână. Elu mă privi cu unu aeru așa de obositu, de nepăsătoru . . . de . . . nu mai sciu cum să-lu definescă; cu o privire și cu nișce buze așa de reci și-mi răspunse la primele vorbe cu atâta silă! . . .

Suferii și tăcui!

Îi dedei câteva scrisori, în cari pusesem impresiunile inimei mele, temerile de viitoru. Ela le luă cu recelă. —

— Ce am făcutu éráși D-đeule! — gândii eu, ce i-a schimbatu astfelu încântătoreă-i manieră . . .

Totu vorbindu apucărămă o lature a orașului și elu îmi propuse de a ne opri câtva pe o punte deasupra unui părau. Ne răđimărămă de parapetulu nesigură, unul în fața celuilaltu și eu mai alesu îi vorbiu despre simțirea sufletului meu, despre regretulu separațiunei . . .

Nóptea era întunecósă. Trecătorii obosiți nu ne dederă atențiune și noi remaserămă multu timpă aci.

Când veni momentulu despărțirei elu îmi đise:

— Laură se-mi scrii din când în când, mi-ai face plăcere . . .

— Adevératu?! Mi-o đici din totă inima?

— Da.

Îi luai din nou mâna; mă plecai să-lu sêrutu, să-lu îmbrăcișeză. Elu rămase rece, neclintitu, fără nici unu transportu, nici o mișcare! Îmi mai đise încă odată adio și se depărtă întunecatu.

A dóua đî unu mesageru alu său îmi aduse aceste rânduri:

„Draga mea!

Numai voescă se avemă legătură, nu mă întrebă de ce. Am mai încercatu se te uită și n'am pututu.

Acum pentru tot-déuna.

V.“

Emoțiunea ce încercai fu prea violentă.

— Pentru tot-déuna! — strigai eu isbindu cu desperare mânilă de fruntea mea. Sum perđută! Dómnă! ce ți-am făcutu se fi așa de crudă . . . și đicându acesteă căđui sdrobită pe unu scauna. Aceste cuvinte îmi părură teribilă de sfașietóre, mortale!

Orî ce energiă, orî ce resonamêntu, orî ce luptă pentru curagiú fu zădarnică. O mică speranță însă mă mai însufleți. Îi scrisei, îi scrisei multă! Lacrime, speranțe, superări, protestări de iubire, avênturi de indignare etc. toate, toate ce mișcau alternativu inima mea: o nesocotintă, care îmi fu și mai nefavorabilă, căci după câteva đile primii acêsta scrisóre.

„Draga mea!

Scrisóreă ta detailată mi-a pricinuită o durerósă impresiune, căci bucuria, ce ai resimțit'o în urma cuvinteloră de politețe, ce ți-am trimisú pe amica nóstră O. D. m'a întristatu făcându-te se cređi într'o reapropiere. Nu căută se vedî din ce pricină nu mai voescă se avemă legătură. Nu sum gelosu după cum cređi, la mine gelosia este înlocuită cu unu altu sentimentu multu mai uritu. N'ai se scii nici odată adevérata causă, pentru care voescă separațiunea cu toate cercetările, pe cari le întrebuintezi. Încercările vorú fi zădarnice, fie prin vorbe fie prin scrisu. Dorceeu dar o separațiune pentru tot-déuna și o voescă cu totă simpatia, ce eu voiu avé în tot-déuna pentru tine.

Z. V.“

Cine putea înțelegé acêsta scrisóre cu unu înțelesu atâtu de străinu de totu aceea ce se referea la persóna mea, la simțemêntulu și intențiunile mele. Cine scie — îmi điceam mai cu siguranță, — dacă nu e chiar o intrigă la mijlocu! Eu în fundulu sufletului meu mă simțeam cu totă inima a lui.

A renunță la elu! Ce idee! Lupta, ce susținú și ađi în interiorulu meu, mă sfășia, mă arde, mă consumă. Iuzădaru implorú însă iubirea, căci nu o mai regăsescú!

Nu este mai mare umilire, decâtu a te vedé bânuită după ce ți-ai deschisú inima întregă unui amicu, ce se pretinde a te iubi cu adorare și care apoi te acusă de ipocrisie!

Acêsta era pedépsa morală, pedépsa sufletescă și care îmi este cea mai mare, căci ea îmi arde și inima și creeri . . .

Numai am potința de a face pe acela, ce a devenitu scepticu, se mă înțelégă. Sum de sigură victima unei întâmplări fatale.

Noapți și zile de atunci, privată de el, de un semn de amintire și de regretu din parte-i, mi-au părut unu secolu.

Somnul meu multu timpu a fostu întreruptu de gemete. Fôrte rarü închipuirea lui s'a arêtatü în visurile mele și numai atunci mi-a vorbitu cu glasulü sêu mângâiosü, numai atunci am mai vêdutü țintite asupra-mi frumösele lui priviri, numai atunci mi-a mai adresatü cuvinte de iubire și am simțitü foculü sêrutărilorü, alü îmbrățișerilorü lui. Atunci aveam o tresărire de fericire!.. Më desceptam de-odată și zăpăcită căutam a ghici la lumina albă a dorilorü, ce se resfrângea în obscuritatea camerei mele, dacă acea nălucire scumpă nu era reală, nu era ca altă dată aci în jurulü meu . . .

M'am temutü în cursü de câteva săptămâni sê nu-mi perdü simțibilitatea, sê nu-mi perdü resonulü și de aceea am căutatü de a veni și aci la mănăstire spre a găsi o distracțiune, dar ca pretutindeni simțescu același golü, de aceea, ca din totu loculü, am fugitü și de aci de uritü.

Multu timpü dară am fostü bolnavă înse nici elü nici tu nu erai aci spre a më compătini pentru sôrtea mea.

Pe viitoru din deprindere, de datorie voiü face totulü în viêtă. De încântămentu și bucuriä nu, căci voiü fi privată de ea pentru totdeuna. Scapă-më Rourelă de confusiunea mea. Organismulü meu este fôrte sguduitu, nu pôte resistä multü unorü emoțiuni repetite îndelungü . . . Amica mea, unica mea afecțiune pre lume intereséză-te de mine. Intăresce-më puținü cu iubirea ta contra durerii. De când elü a părăsitü aceste locuri nu-mi mai place nimicu, nu mai e nimicu din exteriorü, care sê më preocupe. Elü era în urmă totulü pentru mine: o rudă, o amicä — acum sum singură și simtü prea puținä fericire în existența ce ducü!

NB. Incă de pe timpulü, când era elü aici, am avutü durerea sê-mi perdü pe bêtrăniü, dar scumpii mei părinți. Imprejurarea acêsta, după cum îți relatezu în celelalte note alăturate, te va fi convinsu că m'a redusü fôrte nenorocită! Am perdutü afecțiune, protecție, ajutorü etc. Inchipuesce-ți dacă poți o situațiune mai penibilă!..

Cu totü sensulü uritü alü ultimei sale scrisori eu însê în diferite rënduri i-am scrisü, dar tôte scrisorile i-au rămasü neesperdate, căci nici nu mai sciam unde sê aflä. Am cercetatü indirectü chiar pe amicii sêi cei mai intimi, dar nici ei nu sciau de unde sê-lü ia — de sigurü a părăsitü țera și a mersü sê locuiescă câțiva ani în străinătate! — — — — —

Astăzi este deja fôrte multü d'atunci! . . .

Când fantasia më pôrtă în trecutü, amintirile më răpescü cu totulü!

Nu mi-ai fi închipuitü vreodată, că buzele lui arü putê sê profere acestü decretü; că mâna lui sê scrie sentința supliciei eternü alü sufletului meu. Elü pôte și ați më încarcă de disprețü și ură, eu însê în schimbü voiü trăi adorându-lü! Și-lü mai iubescü chiar când credința mea a fostü atâtü de amăgită!

De câte ori vântulü de sérä, când plânsulü udă obrazii mei, adierea lui nu mi-l'a uscatü!

De câte ori în freamätulü nopții, în murmurulü isvörelorü, în clătinaarea frunzelorü, în exalațiunile profumate ale florilorü nu s'a amestecatü închipuirea sa, vöcea sa. numele sêu!

De câte ori suspinele mele de dorü și de iubire nu a făcutü sê se înfloreze natura!

Totu! Totu! Apă, ceriü, stele, flori; în sgomotü și în tăcere; în natură și în sufletü; în cugetare și în visü audü cu o tresărire dulce dar tristă, inevitabilä echoulü, care repetă aceste vorbe:

— Laură! Zefirü Vêrva te-a uitatü pentru totdeuna! Pentru totdeuna dară s'a dusü mulțumirea reală a sufletului meu! . . .

Viêtă fără idealü, zile fără norocü, situațiuni false, fatale chiar; răpiri fără estaze, bucurii prefăcute, tendințe vecinica fără reușită și fără dulcêtă conduceți voi o existență, ce este menită a se perpetuä așa pentru totdeuna!“

„Iubită Laură!

Nu-ți poți imagina impresiunea tot-deodată tristă și plăcută, ce mi-a pricinuitä destăinuirea ce-mi faci!

Nu mi-ai fi închipuitü, că acea ființă cu o natură așa de veselă și luătore în risu, cum erai tu în privința acêsta, sê devii atâtü de profundü vulnerată, sê apreciezi și sê erți! . . . Intr'adeverü, cei ce iubescü sincerü iartă — prin tine m'am convinsu!

După acea lovitură tu ai renunțatü la ori ce bucuriä, ori ce egoismü, ori ce dorință și ți-ai devotatü sufletulü idealului têu.

Ce pôte fi mai sublimü ca acêsta abnegațiune? Ce pôte fi mai răpitorü ca farmeculü acestei simțiri delicate? Ce pôte fi mai dulce și mai fără sêmănu ca imaginea totdeuna vie a unorü suvenirü, a unorü timpü când ai iubitü și pentru care păstrezi tötă certitudinea că ai fostü reciprocü iubită? . . .

Nu sum nici cultă, nici citită ca sê potü avê argumentü sê descriu și sê discutü asupra teoriilorü privitore la amorü. Totü acea ce susținü este, că acestü sentimentü atâtü de nobilü și atâtü de rarü nu-lü înțelegü decâtü naturi sorori, esepțiionalü de bune; nu încolțescue decâtü în inimile acelora, ce se complacă și se acceptă într'unü modü absolutü . . .

(Va urmä).

Aforisme alese despre femei, amoru și căsătoria

Estrase din diverse colecțiuni de Jeronimū Barițiu.

(Fine).

Femeia devine liberă prin căsătoria, bărbatul își pierde prin ea libertatea. *Kant.*

* * *

Este femeia, după care ai fugi până la sfârșitul lumii, până ce nu e a ta, iar decă ar fi a ta, ai fugi de ea până la sfârșitul lumii. *H. Strobitzer.*

* * *

Amorul e orb, dar căsătoria îl operează.

* * *

* * *

Care dintre toți oamenii încercă mai multă părere de rău? Cei însurați. *Socrate.*

* * *

Scii tu ce va să ție a iubi și a fi refuzată? Acésta nu e o durere ca altele. Decă cineva își ia ađi ceva, apoi mâne învețu a mă lipsi de elu. Decă sum rănită, am ocaziune a mă esercită în vindecare. Dar când iubirea mea e tractată ca o nebunie, atunci se dă de minciună ceea ce e mai sacru în inima mea.

Hebbel.

* * *

Căsătoria sémână cu o cetate asediată, cei ce se află în lăuntru ei ară vré să iésă și cei cari suntă afară ară vré să între.

Prov. arab.

* * *

În nici ună ductă nu se cântă așa falsu, ca în căsătoria.

L. Lehm-Kühler.

* * *

Viéta cea mai frumósă familiară o duce — ună vėduva fără copii.

P. de Schönthan.

* * *

Ce e ună vėduvă? Ună condamnată, care și-a suferită pedėpsa.

Th. Narrey.

* * *

Chemarea amorului e să înalțe o inimă josnică, iar pre cea înălțată se nu o dejosescă.

Ariosto.

* * *

Unde esistă o căsătoria, în care se nu fie ună „însă“?

Balzac.

* * *

Căsătorește-te séu nu te căsătorii — în totu easulă îți va păré rău.

Socrate.

* * *

Cine să căsătorește nu va fi nici-odată așa fericit cum o a dorit, dar nici așa nefericit, precum se temea.

?

Diverse.

„Voci latine, dela frați la frați“. Peste câteva zile va apăre sub îngrijirea nobositului președintu alu Ligii culturale, d-lu V. A. Urechia, ună albumu, care va cuprinde tóte cuvintele de ocaziune, iscăliturile autografe ale mai multora ilustrii filoromâni, precum și o seriă de articoli, în cari se infierăză procedura volnică a Ungurilor față de Români asupra. Albumul va apăre în librăria Sococu din București și promite a face mare efectū în tótă lumea cultă.

Fundațiunea Bibescu. Se scrie din Paris, că: prințulu Alexandru Bibescu, care petrece în capitala franceză, a fostu alesu președinte alu Societății limbistice franceze. Dreptu mulțămită pentru acésta distincțiune, prințulu — după cum însuși spune într'o scrisore publicată în „Le Temps“ — a depusū 10,000 franci pentru o fundațiune, din ale cărei venite să se escrie premii pentru opurii filologice, gramatice, dicționare, etc., cari tracteză în genere despre filologia română, séu în specialu despre limba română. La concursu voru fi considerate numai opurile scrise în limba franceză, română, séu latină.

Reprentațiune teatrală. Duminecă în 26 Augustu tinerimea economilor români din Bistrița va aranjă în salonul de sticlă de pe Promenadă alu lui Affenzeller o petrecere cu reprentațiune teatrală și joecu cu următorulu programū: „Sărăcie Lucie“, comedie populară cu cântece într'ună acta de Iosifu Vulcanu. Persónele: Sivu Iernilă, epítropu: Pavėlu Botcariu; Veselina, fata lui: Maria Mureșanu; Ioța, cărașu: Ales. Radu; Traila Liliacu, ficiorū holteiu: Ioanu Bucura; Viliga, nebunulu satului: Ioanu Grecu; Sanda, țigancă vrăjitoare: Susana Sângeorzanu; O nevastă: Aurelia Petringelu; Altă nevastă: Maria Cristureanu; O fată: Florica Butuca; Altă fată: Ana Magerușanu; Ună ficiora: Ioanu Târnoveanu; Alu doilea ficiora: Ilie Magerușanu; Neveste, fete ficiori, copii, poporū. — Inceputulu 8 óresera. Venitulū curatū este destinatū pentru scopu filantropicu. Prețulu de intrare: Loculu I. 60 cr., loculu II. 40 cr., loculu III. 30 cr., galeria 20 cr. Bilete de intrare se află spre vëndare la C. Schuster, ulița Iemnelorū și séra la cassă. Suprasolvirile marinimóse se primescū cu mulțămită și se voru chitā pe cale diaristică.

Invitare la Petrecerea de vėră, ce o va aranjă Junimea studiósă din Monoru și juru Lunī, la 27 Aug. n. 1894 în localitatea de gimnastică, rėdicată în grădina școlei fundatiionale din Monoru (comitatulū Bistrița-Năsėudu). Venitulū curatū este destinatū spre scopu filantropicu. Pentru comitetū: Ionu Popu Reteganulu, președinte; Nicolau Tanco, vice-președinte; Simeonu Tanco, cassarū; Georgiu Todoranu, secretarū; Vasile Onigașiu, controlorū. Inceputulu la 3 óre p. m. Prețulu intrării de persónă 1 fl., în familiā de persónă 80 cr. Musica: Gogi din Bistrița. Ofertele marinimóse se pri-

mescu cu mulțămită și se voru chită pe cale diaristică. NB. Prea stimatele familii suntă avisate la provisiunea propriă.

Insciințare

cu privire la primirea și înscrierea școlarilor gimnasiali pro 1894/5 și la deschiderea acestui an școlastic la gimnasiul superior fundatională din Năsăud.

1. Esamenele de emendare, cele supletorie, cele de primire și cele cu privatisti dela începutul anului școlastic 1894/5 se voru ține la 31 Augustu 1894. Toți cei ce au să se supună la vre-unu examen din acestea suntă avisați deci să se presinte în acestu scopu la directorulu gimnasialu în aceea di la 8 ore a. m. în cancelăria direcțiunei gimnasiale, pentru a li se împărtăși programa și dispusețiunile speciale.

2. Primirea școlarilor pro 1894/5 va îndeplini-o directorulu gimnasialu în cancelăria direcțiunei gimnasiale la 1, 2 și 3 Septembrie st. n. 1894 dela 8—11 ore a. m. și dela 3—5 ore p. m., ér înscrierea preste totu voru îndeplini-o în aceleași zile și ore profesorii ordinari în clase, în sala pentru conferințele profesorală. Cei ce se voru presentă mai târziu nu potă fi primiți în modu ordinariu, decâtă pre basa unei rugări motivate, înaintată în scrisu la direcțiunea gimnasială.

Mai mulți școlari decâtă 60 nu potă fi primiți în o clasă.

3. Condițiunile de primire și înscriere suntă:

- Fie-cine voiesce să fie primitu ca școlariu, trebuie să se presinte la directorulu gimnasialu însoțitu de tatălu său, ori de mamă-sa, ori de tutoru-so, ori de unu plenipotențiatu specialu alu cărui-va dintre aceștia. Părinții ori tutorii, cari nu locuesc în Năsăud, suntă îndătorați ca cu ocasiunea primirei școlarilor să-și desemne locoțiitori potriviti, pre cari i investescă cu dătorințele și drepturile relative la creșterea și supraveghiarea de acasă a școlarilor și cari să potă primi dela directoru și ordinariu în clase insciințările despre școlariulu concređutu îngrijirei loră. Ori ce schimbare în acēsta privință suntă dătorii părinții ori tutorii să o însinue în personă, ori în scrisu la directorulu gimnasialu; éră directorulu are dreptulu și dătorința să cēră, ca să fie schimbatu locoțiitoriulu, dacă pre basa unui motivu fundatu află de neindestulitória îngrijirea, ori de chiar dăunăciósă influința.
- Cei ce voiesc să fie primiți în clasa primă gimnasială trebuie să fie trecuți de noue ani și să nu fie preste doispredece; asupra primirei celor trecuți preste doispredece ani hotăresce conferința profesorală.
- La primire fie-care trebuie să producă testimoniulu școlasticu dela finea anului școlasticu precedinte, éră decâtă în anul precedentu nu a umblatu la școlă, trebuie să justifice prin documentu valabilu, că cu ce s'a ocupatu

de când a intreruptu studiulu; afară de acēsta are să producă carte de botezu, respective testimoniulu de nașcere, precum și testimoniulu dela medicu despre aceea, că când a fostu oltuitu mai pre urmă și cu ce succesu.

- Testimoniulu școlasticu alu celor ce doresc să fie primiți în clasa primă gimnasială trebuie să dovedescă absolvirea cu succesu bunu a clasei a patra dela vre-o școlă elementară publică; cei ce nu producă atare testimoniulu trebuie să se supună unui examenu de primire din materialulu de învățămēntu prescrișu pentru atare clasă.

În celelalte clase potă fi primitu ca promovatu școlariulu, care prin testimoniulu școlasticu dovedeșce, cumcă a absolvatu clasa precedintă cu clasificățiune celă puțina „destulitória“ din tôte obiectele ordinare de învățămēntu din respectiva clasă dela gimnasiulu din Năsăudu, nesocotindū însē aici caligrafia și gimnastica; éră cei ce au fostu la vre-o școlă mediă publică, unde nu au fostu propuse tôte aceste obiecte de învățămēntu, ori au fostu propuse după unu planu în esenția mai restrinsu, suntă dătorii să se supună în acēsta privință la examenu de primire.

- Părintele ori tutorulu școlariului, care întră în clasa a cincea, ori în celelalte superioři, e dătoriu să dechiare cu ocasiunea primirei școlariului, că în conformitate cu art. de lege XXX ex 1890 învățăva școlariulu limba greacă, ori obiectele de învățămēntu, ce în loculă acesteia suntă statorite în art. de lege citatu aici; de asemenea au să se dechiare, dacă voiesc ca respectivii școlari să învețe ori nu obiectele libere: desēmnu cu mâna liberă și celă constructivă în clasele superioře, apoi cântulu în tôte clasele.

NB. Cei ce în clasele superioře schimbă obiectele pentru cari s'au dechieratu la începutu în clasa a cincea, în conformitate cu art. de lege XXX ex 1890 au să se supună în acēsta privință examenulu de primire.

- Fie-care școlariu are să însinue cu ocasiunea primirei, că la cine și sub ce număr de casă va fi în cortelă; — cortele neinsinuate la direcțiunea gimnasială pre calea poliției locale, ori aflate ca necorespundētore nu e iertatu a acordă.
- Fie-care școlariu trebuie să plătescă câte trei florinți v. a. și anume: unulu pentru fondulu școlarilor lipsiți în casu de morbu, unulu pentru fondulu de rechisite la desēmna și unulu pentru biblioteca școlarilor; dela acēsta plătire nu potă fi scutitu nime și sub nici unu titulu.

Afară de aceea mai are să plătescă fie-care încă câte trei florinți v. a. ca didactru. Dela acēsta plătire potă fi însē scutiți descendenți dela fundatoriș gimnasiului, dacă ceru acēsta dela direcțiunea gimnasială în o rugare, la carea trebuie să alăture testi-

moniu școlasticu dela finea anului școlasticu precedente cu progresu celu puțin „destulitoriu“ și cu purtare morală celu puțin „legală“, precum și testimoniu legalu despre descendința dela fundatoriș gimnasiului; ăra cei ce nu su descendinți dela fundatoriș gimnasiului potu fi scutiți, decă ceru acêsta dela direcțiunea gimnasială în o rugare, la carea trebuie să alătore testimoniu școlasticu dela finea anului școlasticu precedente cu progresu celu puțin „eminentu“ mestecatū cu „bunū“ și cu purtare morală celu puțin „legală“, precum și testimoniu legalu despre paupertatea părinților. Atari suplice trebuie înaintate la direcțiune cu ocașunea primirei școlariului.

În fine afară de aceste sume fie-care școlariū mai are să plătescă la fondulu de pensiune alū profesori-lorū câte trei florinți v. a.; dela acêsta plătire nu pôte fi scutitū nimene sub nici unū titlu.

b) Taxa pentru esamenele de primire este de ăcece florinți v. a. și trebuie plătită înainte.

4. Fie-care școlariū trebuie să fie provăduțu cu cărțile școlastice admise la acêstu gimnasiu; cărți stri-

cate și legendarie serise printre șire ori pre margini cu traduceri nu este ertatu a întrebuiță.

5. La 4 Septembrie st. n. 1894 la 8 ăre a. m. se va celebră pentru începutulū anului școlasticu 1894/95 „Impărate cerescū“ în biserica gr. cat. locală. La biserica voru merge școlariș dela gimnasiu sub conducerea instructorului de gimnastică. Dela biserica se voru întorce școlariș sub aceeași conducere în aula gimnasială, unde li se voru publică legile școlastice și li se voru dă informațiunile de lipsă din partea directorului. În fine se voru întruni școlariș fie-care în clasa sa, unde li se voru dă informațiunile de lipsă prin ordinariș în clase.

6. La 4 Septembrie st. n. la 2 ăre p. m. voru fi visitați școlariș prin mediculū gimnasialū în preșenția respectivului profesorū ordinariū în clasă.

7. La 5 Septembrie st. n. 1894 se voru începe în gimnasiū prelegerile regulate.

Năsėdu, la 8 Augustū 1894.

Dirrecțiunea gimnasiului superiorū fundaționalū.

P. T.

Prin acêsta se aduce onoratalui Publicū la cunoscința, cumcă **Institutulū tipograficū** de sub Firma **CAROL ORENDI** în **Bistriță, piața mare Nr. 34**, cu diua de astădi trece prin cumpărare în Firma

CAROL CSALLNER

și totodată rōgă pe m. o. publicū a-ne onoră cu comande câtū de numėroșe, asigurandū serviciū promptū, punctualū, efinū și spre îndestulirea deplină a stimaților clienți.

Acêstu institutū primesce spre tipărire **Cărți de sciință, literatură și didactice; statute, foi periodice, tarife comerciale, industriale, de hoteluri și restaurante; registre și imprimate** pentru tôte speciile de serviciū. **Imprimate artistice** în aurū, argintū și ori ce felū de colori; **circulare, adrese, compturi, scrisori, cuverte, prețuri-curente, afșuri** de tôte mărimile și **diverse anunciuri. Programe elegante, invitători** la petreceri și baluri, **bilete de visita** de diferite formate; **Bilete de logodnă și nuntă, bilete de înmormēntare** și totū felielū de tipărituri, atātu pentru oficii câtū și pentru persōne private.

Sperandū, că atātu stimațiș nostri musteriș vechi, câtū și alțiș noi nu ne voru denegă binevoitorulū sucursū,

Bistriță, la 20 Augustū 1894.

semnezū cu stīmă

pr. **Tipografia CAROL CSALLNER,**
George Matheiū, conducătorū.